

Miljøverndepartementet

Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

NOU 2006:18 – ”Et klimavennlig Norge”. Høringsuttalelse.

Det vises til Deres oversendelse av 27.11.06.

Saka ble behandla i Fylkesrådet i Nord-Trøndelag 05.03.2007 som Sak nr. 07/41 ”Miljøverndepartementet – NOU 2006:18 Et klimavennlig Norge. Høring”, og med følgende vedtak:

”Fylkesrådet i Nord-Trøndelag har følgende kommentarer til Lavutslippsutvalgets rapport NOU 2006:18 ”Et klimavennlig Norge”:

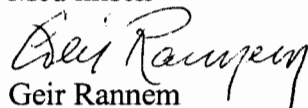
- 1. Utredninga gir en oversiktlig og grei gjennomgang av problemer og utfordringer knytta til klimaproblematikken og mulighetene for CO2-begrensende tiltak i Norge.*
- 2. Fylkesrådet i Nord-Trøndelag poengterer at klimaproblematikken med sin globale karakter og storskala tiltaksomfang vil kreve statlige/nasjonale satsinger. som i en innledende periode må følges opp med tilsvarende økonomiske satsinger.*
- 3. Fylkesrådet i Nord-Trøndelag framhever at reelle CO2-begrensende tiltak vil kreve engasjement fra alle samfunnssektorer og institusjoner. Fram til i dag har organisering og bidrag i denne sammenheng vært tungt toppstyrt fra nasjonalt nivå. For å utløse lokalt og regionalt engasjement ved endringer og omlegginger, vil fylkesrådet anbefale at også den regionale ”verktøykassa” styrkes på dette området. Fylkesrådet vil spesielt peke på muligheten for at deler av nettavgift og CO2-avgift overføres og forvaltes av det regionale nivå som virkemiddel til konkrete energitiltak; til mindre anlegg, kommunale nærvarmeanlegg mv. Det bør arbeides videre for at også biovarmeanlegg blir inkludert innen ordninga med innmatingstariffer. Nord-Trøndelag fylkeskommune er enig med Samarbeidande kraftfylke, som i samband med forvaltningsreforma har framholdt:*
 - ★ ”Kraftverkssaker som ikkje treng leggest fram for Stortinget, bør kunne avgjerast av folkevalde organ i regionane.*
 - ★ Regionane overtar staten sin rett til konsesjonskraft.*
 - ★ Beslutningsmynde og pengar er viktig for at regionane skal lykkast i utviklingsrolla”.*

Fylkesrådet vil også ta initiativ til vurderinger/tiltak i egen organisasjon vedrørende bl.a :

- ★ miljøkrav knytta til innkjøpsavtaler, leiebilavtaler mv.
 - ★ kjøp av klimakvoter ved flyreiser
 - ★ utarbeidelse av "reisepolicy" som sikrer valg av mest miljøvennlig og trafikksikker reisemåte ved tjenestereiser
 - ★ enøk- og vannbåren varmesystemer ved ombygginger og nybygging i egen eiendomsmasse
4. Fylkesrådet i Nord-Trøndelag er enig med skogfaglige innspill og vurderinger, som framholder at skogens rolle som CO2-binder også burde trekkes inn i tiltakssammenheng, i tillegg til ressursgrunnlag for biovarme og biodrivstoff. Skog har en viktig funksjon som CO2-lager i stående tømmer, tre i bygningsmasse, øvrig biomasse, torv og skogsjord. Skogens rolle som CO2-lager må utredes og utvikles videre gjennom forskningsbaserte tiltak. På samme måte som Norge tar mål av seg til å være et initiativ- og pådriverland på utslippsreduksjoner, bør også Norge kunne være tilsvarende på auka biologisk binding, bl.a. gjennom global reskogingsprogrammer. "

Vedlagt oversendes Saksforelegg og protokoll for fylkesrådets Sak nr. 07/41.

Med hilsen

Geir Rannem
rådgiver

Vedlegg: Fylkesrådets Sak nr. 07/41.

Kopi: Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 7734 STEINKJER

Nord-Trøndelag fylkeskommune

Sak nr 07/41

Miljøverndepartementet – NOU 2006:18 - Et klimavennlig Norge. Høring.

Behandlet/ Behandles av
Fylkesrådet i Nord-Trøndelag

Sted
Fylkets Hus, Steinkjer

Møtedato Sak nr.
05.03.2007 07/41

Saksbeh: Geir Rannem
Arkivsak: 06/10095
Arkivkode: 741

Fylkesrådets innstilling til vedtak:

Fylkesrådet i Nord-Trøndelag har følgende kommentarer til Lavutslippsutvalgets rapport NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge":

1. Utredninga gir en oversiktlig og grei gjennomgang av problemer og utfordringer knytta til klimaproblematikken og mulighetene for CO2-begrensende tiltak i Norge.
2. Fylkesrådet i Nord-Trøndelag poengterer at klimaproblematikken med sin globale karakter og storskala tiltaksomfang vil kreve statlige/nasjonale satsinger, som i en innledende periode må følges opp med tilsvarende økonomiske satsinger.
3. Fylkesrådet i Nord-Trøndelag framhever at reelle CO2-begrensende tiltak vil kreve engasjement fra alle samfunnssektorer og institusjoner. Fram til i dag har organisering og bidrag i denne sammenheng vært tungt toppstyrt fra nasjonalt nivå. For å utløse lokalt og regionalt engasjement ved endringer og omlegginger, vil fylkesrådet anbefale at også den regionale "verktøykassa" styrkes på dette området. Fylkesrådet vil spesielt peke på muligheten for at deler av nettavgift og CO2-avgift overføres og forvaltes av det regionale nivå som virkemiddel til konkrete energitiltak; til mindre anlegg, kommunale nærvarmeanlegg mv. Det bør arbeides videre for at også biovarmeanlegg blir inkludert innen ordninga med innmatingstariffer.
Nord-Trøndelag fylkeskommune er enig med Samarbeidande kraftfylke, som i samband med forvaltningsreforma har framholdt:
 - * *"Kraftverkssaker som ikkje treng leggst fram for Stortinget, bør kunne avgjerast av folkevalde organ i regionane.*
 - * *Regionane overtar staten sin rett til konsesjonskraft.*
 - * *Beslutningsmynde og pengar er viktig for at regionane skal lykkast i utviklingsrolla".*

Fylkesrådet vil også ta initiativ til vurderinger/tiltak i egen organisasjon vedrørende bl.a :

- * miljøkrav knytta til innkjøpsavtaler, leiebilavtaler mv.
- * kjøp av klimakvoter ved flyreiser
- * utarbeidelse av "reisepolicy" som sikrer valg av mest miljøvennlig og trafiksikker reisemåte ved tjenestereiser
- * enøk- og vannbåren varmesystemer ved ombygginger og nybygging i egen eiendomsmasse

4. Fylkesrådet i Nord-Trøndelag er enig med skogfaglige innspill og vurderinger, som framholder at skogens rolle som CO₂-binder også burde trekkes inn i tiltakssammenheng, i tillegg til ressursgrunnlag for biovarme og biodrivstoff. Skog har en viktig funksjon som CO₂-lager i stående tømmer, tre i bygningsmasse, øvrig biomasse, torv og skogsjord. Skogens rolle som CO₂-lager må utredes og utvikles videre gjennom forskningsbaserte tiltak. På samme måte som Norge tar mål av seg til å være et initiativ- og pådriverland på utslippsreduksjoner, bør også Norge kunne være tilsvarende på å auka biologisk binding, bl.a. gjennom global reskogingsprogrammer.

Fylkesrådets vurdering:

Lavutslippsutvalgets utredning NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge" ble lagt fram for Miljøverndepartementet 04.10.2006. Miljøverndepartementet sendte utredninga på høring 27.11.2006. Utredninga er et godt og oversiktlig ressursdokument og underlagsmateriale for statlig, regional og kommunal politikk og planlegging for å ta tak i relevante tiltak på dette området. Utvalget viser at foreslåtte tiltak ikke er uforholdsmessig dyrt, men lar seg gjøre med relativt kostnadseffektive tiltak. CO₂ rensing, eller tilbakepumping av CO₂ fra olje- og gassproduksjon samt gasskraftverk i norsk sokkel, kombinert med drift av pumper og annet energikrevende utstyr i olje- og gassbransjen, kan redusere klimautslippene fra norsk side betydelig. Vindkraft, både på land og til havs, bør kunne utgjøre en vesentlig del av satsinga framover.

Dagens totale CO₂-utslipp (inkl. andre klimagasser) utgjør i dag ca. 55 mill.tonn, stigende til ca 70 mill.tonn fram mot 2050 med dagens utviklingstrender. Utvalget har lagt fram forslag til tiltak som vil redusere CO₂-utslippene til ca 20 mill.tonn i 2050.

Også Nord-Trøndelag fylkeskommune har i ulike sammenhenger prøvd å ta tak i deler av det problematikkområdet som tas opp. Det vises til arbeidet med kraftvarmeverk, med CO₂-håndtering, på Skogn, NTEs virksomhet knytta til vindkraftutvikling og arbeidet innenfor Handlingsplangruppe for bioenergi og småskala vannkraft i Nord-Trøndelag jfr FT-sak nr 06/78 "Orientering/Statusrapport: Bioenergi og småskala vannkraft i Nord-Trøndelag".

Fylkeskommunen har gitt tilskudd til forskningsprosjekt innen biodrivstoff/biodiesel i regi av Papir- og fiberinstituttet AS, Trøndelag Forskning og Utvikling m/flere. Innen Interreg-prosjektet ProMidNord har fylkeskommunen fått utarbeida rapporten "Lavutslippsregion Midt-Norge? Teknologi og ressurskrav ved produksjon av biodrivstoff fra jord- og skogbruk." fra Trøndelag Forskning og Utvikling.

Også kommunene og lokale interesser har vist stor interesse for tiltak på området, spesielt innen bioenergi og småskala vasskraft.

Det er likevel en hovedkonklusjon at de fleste aktiviteter ikke kommer ut av utredningsfaser mv. Vanlige lønnsomhetsmessige vurderinger gjør at aktuelle prosjekt skrinlegges. Dagens tilskuddsregime er heller ikke tunge nok til å løfte prosjekter i Nord-Trøndelag.

Fylkesråden framhever at reelle CO₂-begrensende tiltak vil kreve engasjement fra alle samfunnssektorer og institusjoner. Fram til i dag er organisering og bidrag i denne sammenheng vært tungt toppstyrt fra nasjonalt nivå. For å utløse lokalt og regionalt engasjement ved endringer og omlegginger, vil fylkesråden anbefale at også den regionale "verktøykassa" styrkes på dette området. Det vises til vedtak i FT-sak nr 06/78:

"5. Den regionale "verktøykassa" opp mot konkrete prosjekter er begrensa. Det bør arbeides opp mot sentrale myndigheter i denne sammenheng. Deler av virkemiddelbruken til mindre anlegg bør kunne forvaltes av det regionale nivå. Det bør vidare arbeides for at også biovarmeanlegg blir "sertifisert" innen ordninga med innmatingstariffer."

5. Fylkesråden vil spesielt peke på muligheten for at deler av nettagift og CO₂-avgift overføres og forvaltes av det regionale nivå som virkemiddel til konkrete energitiltak; til mindre anlegg, kommunale nærvarmeanlegg mv. Det bør arbeides vidare for at også biovarmeanlegg blir inkludert innen ordninga med innmatingstariffer. Nord-Trøndelag fylkeskommune er enig med Samarbeidande kraftfylke, som i samband

med forvaltningsreforma har framholdt:

- * *”Kraftverkssaker som ikkje treng leggest fram for Stortinget, bør kunne avgjerast av folkevalde organ i regionane.*
- * *Regionane overtar staten sin rett til konsesjonskraft.*
- * *Beslutningsmynde og pengar er viktig for at regionane skal lykkast i utviklingsrolla”.*

Fylkesråden vil også ta initiativ til vurderinger/tiltak i egen organisasjon vedrørende bl.a :

- * miljøkrav knytta til innkjøpsavtaler, leiebilavtaler mv.
- * kjøp av klimakvoter ved flyreiser
- * utarbeidelse av ”reisepolicy” som sikrer valg av mest miljøvennlig og trafikksikker reisemåte ved tjenestereiser
- * enøk- og vannbåren varmesystemer ved ombygginger og nybygging i egen eiendomsmasse

Fylkesråden viser også til Samarbeidande kraftfylke, som i samband med forvaltningsreforma har framholdt overfor Kommunal- og forvaltningskomiteen:

- *Kraftverkssaker som ikkje treng leggest fram for Stortinget, bør kunne avgjerast av folkevalde organ i regionane.*
- *Regionane overtar staten sin rett til konsesjonskraft.*
- *Beslutningsmynde og pengar er viktig for at regionane skal lykkast i utviklingsrolla.*

Fylkesråden vil poengtere at klimaproblematikken med sin globale karakter og storskala tiltaksomfang vil kreve statlige/nasjonale satsinger, som i en innledende periode må følges opp med tilsvarende økonomiske satsinger.

Fylkesråden viser også til skogfaglige innspill, og vurderinger fra fylkesmannens landbruksavdeling.

Skog har en viktig funksjon som CO₂-lager i stående tømmer, tre i bygningsmasse, øvrig biomasse, torv og skogsjord. Skogens rolle som CO₂-lager må utredes og utvikles vidare gjennom forskningsbaserte tiltak. På samme måte som Norge tar mål av seg til å være et initiativ- og pådriverland på utslippsreduksjoner, bør også Norge kunne være tilsvarende på auka biologisk binding, bl.a. gjennom global reskogingsprogrammer.

Steinkjer, 26. februar 2007

Alf Daniel Moen
fylkesrådsleder

Saksutredning for fylkesrådet

Sammendrag

Lavutslippsutvalgets utredning NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge" ble lagt fram for Miljøverndepartementet 04.10.2006. Miljøverndepartementet sendte utredninga på høring 27.11.2006. Utredninga er et godt og oversiktlig ressursdokument og underlagsmateriale for statlig, regional og kommunal politikk og planlegging for å ta tak i relevante tiltak på dette området.

Dagens totale CO₂-utslipp (inkl. andre klimagasser) utgjør i dag ca. 55 mill.tonn, stigende til ca 70 mill.tonn fram mot 2050 med dagens utviklingstrender. Utvalget har lagt fram forslag til tiltak som vil redusere CO₂-utslippene til ca 20 mill.tonn i 2050.

Lavutslippsutvalget viser at foreslåtte tiltak ikke er uforholdsmessig dyrt, men lar seg gjøre med relativt kostnadseffektive tiltak. CO₂ rensing, eller tilbakepumping av CO₂ fra olje- og gassproduksjon samt gasskraftverk i norsk sokkel, kombinert med drift av pumper og annet energikrevende utstyr i olje- og gassbransjen, kan redusere klimautslippene fra norsk side betydelig. Vindkraft, både på land og til havs, bør kunne utgjøre en vesentlig del av satsinga framover.

Det framheves at reelle CO₂-begrensende tiltak vil kreve engasjement fra alle samfunnssektorer og institusjoner. Fram til i dag har organisering og bidrag i denne sammenheng vært tungt toppstyrt fra nasjonalt nivå. For å utløse lokalt og regionalt engasjement ved endringer og omlegginger, anbefales at også den regionale "verktøykassa" styrkes på dette området. Det vises til vedtak i FT-sak nr 06/78: "Orientering/Statusrapport: Bioenergi og småskala vannkraft i Norge".

Nord-Trøndelag fylkeskommune bør også innen egne virksomheter ta tak i de områder som kan bidra til meir fleksible energibærere i oppvarmingssystemer, i transportsammenheng mv. Fylkeskommunens innkjøpsavdeling er i dag miljøsertifisert, og det kan sterkere framheves miljøhensyn og forutsetninger ved anbuds- og innkjøpsavtaler.

Hjemmel/Referanse for saken:

Trykte vedlegg:

1. Oversendelsesbrev fra Miljøverndepartementet 27.11.2006: Offentlig høring av NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge."
2. NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge"; Kap.7: Utvalgets Lavutslippsbane: En helhetsløsning

Utrykte vedlegg:

1. NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge"
2. Even Bjørnstad og Hans Martin Storø: "Lavutslippsregion Midt-Norge? Teknologi og ressurskrav ved produksjon av biodrivstoff fra jord- og skogbruk." Trøndelag Forskning og Utvikling; Notat 2006:7
3. FT-sak nr 06/78: Orientering/Statusrapport: Bioenergi og småskala vannkraft i Nord-Trøndelag.
4. Notat Fylkesmannens landbruksavdeling, februar 2007.

Utredning:

Innledning

Lavutslippsutvalgets utredning NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge" ble lagt fram for Miljøverndepartementet 04.10.2006. Miljøverndepartementet sendte utredninga på høring 27.11.2006. Utredninga er et oversiktlig ressursdokument og underlagsmateriale for statlig, regional og kommunal politikk og planlegging for å ta tak i relevante tiltak på dette området.

Bakgrunn

Karbondioksid (CO₂)

CO₂ er en viktig del av det naturlige karbonkretsløpet, men menneskeskapte utslipp fører til at balansen forrykkes. De menneskeskapte utslippene utgjør om lag 3 prosent av det naturlige karbonkretsløpet. Selv om de menneskeskapte utslippene kan synes ubetydelige sammenlignet med det naturlige kretsløpet, er de større enn naturen kan absorbere. Rundt halvparten av utslippene blir igjen i atmosfæren (NOU 2006: 18, s.22). Dette gjør at utslippene over tid konsentreres og bygges opp i atmosfæren, mens resten av CO₂ inngår i karbonkretsløpet og lagres i bl.a. stående skog og annen biomasse, som torv; og dessuten i jordsmonnet.

På denne måten har utslippene bidratt til en økning av CO₂-konsentrasjonen i atmosfæren på nesten 31 prosent siden førindustriell tid, og konsentrasjonen ventes å fordobles innen ca. 50 år dersom den nåværende utslippstrenden fortsetter.

Auka CO₂-innhold er ansett som årsak til auka drivhuseffekt av atmosfæren, og en stigning av jordas gjennomsnittstemperaturen på 0,6 grC de siste 100 år. Denne temperaturen anslås å stige ytterligere ca 3 grC i dette århundret.

Det påpekes også at allerede de akkumulerte CO₂-utslipp mv i atmosfæren vil i lang, lang tid framover medføre de angitte klima-effektene, sjøl om CO₂-begrensende tiltak settes inn nå.

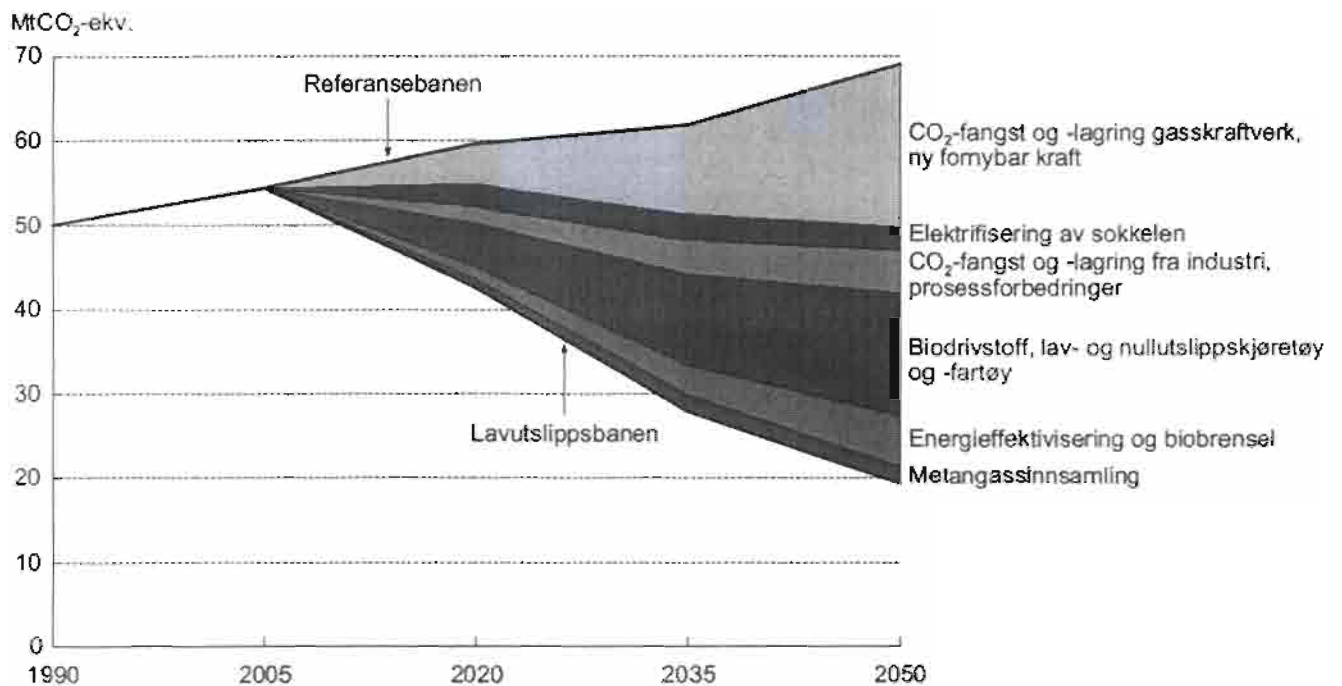
Saksframstilling/problemstillinger

NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge" fra Lavutslippsutvalget ledet av prof. Jørgen Randers (BI), er et oversiktlig ressursdokument som viser konkret at Norges klimagassutslipp kan reduseres med to tredjedeler (66 %) innen år 2050. Utvalget viser at dette ikke er uforholdsmessig dyrt, men lar seg gjøre med relativt kostnadseffektive tiltak. CO₂ rensing, eller tilbakepumping av CO₂ fra olje- og gassproduksjon samt gasskraftverk i norsk sokkel, kombinert med drift av pumper og annet energikrevende utstyr i olje- og gassbransjen, kan redusere klimautslippene fra norsk side betydelig.

Norge må redusere sine utslipp med 10 prosent innen 2012 (i forhold til 2005) for å overholde Kyoto-avtalen. Dette er en stor utfordring, tatt i betraktning økningen i norsk aktivitet på sokkelen og økningen i biltrafikken. Kyoto-avtalen går for Norges vedkommende ut på at Norge kun kan øke sine utslipp med 1 % fra 1990-nivå, målt i 2012. Norge er altså allerede 10% over dette målet, og må følgelig redusere med 10% innen 2012.

Dagens totale CO₂-utslipp (inkl. andre klimagasser) utgjør i dag ca. 55 mill.tonn, stigende til ca 70 mill.tonn fram mot 2050 med dagens utviklingstrender. Utvalget har lagt fram forslag til tiltak som vil redusere CO₂-utslippene til ca 20 mill.tonn i 2050.

Figuren nedenfor viser lavutslippsbanen sammenlignet med referansebanen. Referansebanen tilsvarer utviklingen dersom vi ikke foretar oss noe spesielt. Lavutslippsbanen er den utviklingen vi får dersom tiltakene som utvalget foreslår, gjennomføres. Virkningene/effektene av de foreslåtte tiltakene kan sees som forskjellen på disse to utviklingsbanene.

Lavutslippsutvalget helhetsløsning; utslippskilde/tiltak:

NOU 2006: 18
Grunnleggende tiltak:
1. Iverksetting av en langsiktig nasjonal innsats for klimainformasjon - en vedvarende Klimavettkampanje. God og saklig faktainformasjon om klimaproblemet og hva som kan gjøres.
2. Satsing på utvikling av klimavennlige teknologier gjennom langsiktig og stabil støtte til Lavutslippsutvalgets teknologipakke. Denne teknologipakken har hovedvekt på teknologier for CO ₂ -fangst og -lagring, vindkraft (spesielt til havs), pellets- og rentbrennende avner, biodrivstoff, solceller, hydrogenteknologier, varmepumper og lavutslippsfartøy.
Transport:
3. Innfasing av lav- og nullutslippskjøretøy som hybridbiler, lette dieserbiler, elbiler og brenselcellebiler.
4. Innfasing av CO ₂ -nøytralt drivstoff som bioetanol, biodiesel, biogass og hydrogen.
5. Reduksjon av transportbehovet gjennom bedre logistikk og byplanlegging.
6. Utvikling og innfasing av lavutslippsfartøy
Oppvarming:
7. Energieffektivisering i bygg gjennom strengere bygningsstandarder, miljømerking og støtteordninger.
8. Overgang til CO ₂ -nøytral oppvarming ved auka bruk av biomasse, bedre utnyttelse av slovarme, varmepumper, og lignende.
Jordbruk og avfallsdeponier:
9. Innsamling av metan fra gjødselkjellere og avfallsdeponier og utnyttelse av dette til energiformål.
Prosessindustri:
10. Iverksetting av CO ₂ -fangst og -lagring fra industri med store punktutslipp.
11. Gjennomføring av prosessforbedringer i kraftkrevende industri.

Petroleumsvirksomhet:
12. Elektrifisering av sokkelen og en auka andel av anleggene plassert på land.
Elektrisitetsproduksjon:
13. Utbygging av meir "ny fornybar" kraft gjennom utbygging av vind- og småkraft.
14. Iverksetting av CO ₂ -fangst og -lagring fra gass- og kullkraftverk.
15. Opprustning og effektivisering av elnettet for å redusere tap i nettet og gi mindre kraftverk lettere tilgang.

Vurderinger/Konklusjon

Lavutslippsutvalgets utredning NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge" er et oversiktlig ressursdokument og underlagsmateriale for statlig, regional og kommunal politikk og planlegging for å ta tak i relevante tiltak på dette området.

Utvalget viser at foreslåtte tiltak ikke er uforholdsmessig dyrt, men lar seg gjøre med relativt kostnadseffektive tiltak. CO₂ rensing, eller tilbakepumping av CO₂ fra olje- og gassproduksjon samt gasskraftverk i norsk sokkel, kombinert med drift av pumper og annet energikrevende utstyr i olje- og gassbransjen, kan redusere klimautslippene fra norsk side betydelig. Vindkraft, både på land og til havs, bør kunne utgjøre en vesentlig del av satsinga framover.

Også Nord-Trøndelag fylkeskommune har i ulike sammenhenger prøvd å ta tak i deler av det problematikkområdet som tas opp. Det vises til arbeidet med kraftvarmeverk, med CO₂-håndtering på Skogn, NTEs virksomhet knytta til vindkraftutvikling og arbeidet innenfor Handlingsplangruppe for bioenergi og småskala vannkraft i Nord-Trøndelag, jfr FT-sak nr 06/78 "Orientering/Statusrapport: Bioenergi og småskala vannkraft i Nord-Trøndelag".

Fylkeskommunen har gitt tilskudd til forskningsprosjekt innen biodrivstoff/biodiesel i regi av Papir- og fiberinstituttet AS, Trøndelag Forskning og Utvikling m/flere. Innen Interreg-prosjektet ProMidNord har fylkeskommunen fått utarbeida rapporten "Lavutslippsregion Midt-Norge? Teknologi og ressurskrav ved produksjon av biodrivstoff fra jord- og skogbruk." fra Trøndelag Forskning og Utvikling (utrykt vedlegg 2). Også kommunene og lokale interesser har vist stor interesse for tiltak på området, spesielt innen bioenergi og småskala vasskraft.

Det er likevel en hovedkonklusjon at de fleste aktiviteter ikke kommer ut av utredningsfaser mv. Vanlige lønnsomhetsmessige vurderinger gjør at aktuelle prosjekt skrinlegges. Dagens tilskudsregime er heller ikke tunge nok til å løfte prosjekter i Nord-Trøndelag.

Det framheves at reelle CO₂-begrensende tiltak vil kreve engasjement fra alle samfunnssektorer og institusjoner. Fram til i dag har organisering og bidrag i denne sammenheng vært tungt toppstyrt fra nasjonalt nivå. For å utløse lokalt og regionalt engasjement ved endringer og omlegginger, bør også den regionale "verktøykassa" styrkes på dette området. Det vil spesielt pekes på muligheten for at deler av nettavgift og CO₂-avgift overføres og forvaltes av det regionale nivå som virkemiddel til konkrete energitiltak; til mindre anlegg, kommunale nærvarmeanlegg mv. Det vises til vedtak i FT-sak nr 06/78:

"5. Den regionale "verktøykassa" opp mot konkrete prosjekter er begrensa. Det bør arbeides opp mot sentrale myndigheter i denne sammenheng. Deler av virkemiddelbruken til mindre anlegg bør kunne forvaltes av det regionale nivå. Det bør vidare arbeides for at også biovarmeanlegg blir "sertifisert" innen ordninga med innmatingstariffer."

Det vises også til Samarbeidande kraftfylke, som i samband med forvaltningsreforma har framholdt overfor Kommunal- og forvaltningskomiteen:

- *Kraftverkssaker som ikkje treng leggest fram for Stortinget, bør kunne avgjerast av folkevalde organ i regionane.*
- *Regionane overtar staten sin rett til konsesjonskraft.*
- *Beslutningsmynde og pengar er viktig for at regionane skal lykkast i utviklingsrolla.*

Det vil poengteres at klimaproblematikken med sin globale karakter og storskala tiltaksomfang vil kreve statlige/nasjonale satsinger, som i en innledende periode må følges opp med tilsvarende økonomiske satsinger. Dette bør også innebære at en i denne perioden bør kunne gå ut over tilskuddssatser/rammer som generelt nyttes i Innovasjon Norge og ENOVA-sammenheng.

Lavutslippsutvalget påpeker at klimaendringene er allerede igang som følge av klimagassutslipp som allerede er gjort, og at det er viktig å bidra til at framtidige utslipp reduseres så mye som mulig. Utslippsreducerende tiltak alene vil imidlertid ikke bidra til å redusere klimagasskonsentrasjonen i atmosfæren.

Lavutslippsutvalgets rapport opplyser at den norske skogstilveksten idag binder 44 % av de norske CO₂-utslippene og at de norske skogøkosystemene totalt sett binder 400-500 ganger denne tilveksten. Dette gir et godt inntrykk av hvilke potensialer for auka CO₂-binding som ligger i skogøkosystemene. Ser man dette i forhold til den globale avskogingen som har forgått i mange hundre år kan reskogingspotensialene vise seg å være enorme. Denne bindingen i de norske skogøkosystemer velger Lavutslippsutvalget å se bort ifra, fordi det allikevel ikke regnes med når norske utslipp beregnes i henhold til Kyoto-protokollen.

Det vil framholdes at det anses som ulogisk at ikke utvalget utreder, eller tar til orde for å utrede, mulighetene for å binde CO₂ gjennom auka biologisk produksjon både i Norge og globalt.

Det vises også til innspill fra fylkesmannens landbruksavdeling. Nord-Trøndelag er et skogfylke med store, voksende skogarealer og skogbestander. Dette bidrar til å lagre CO₂. Å auke stående biomasse i skogen vil da være en strategi for å minske klimaeffekten. Skogpolitikken og skogbruket bør sees i sammenheng med klimapolitikken. Sammenhengen med auka bruk av bioenergi, og strategier og konkrete tiltak for å auke andelen bioenergi er tydelig. Bruk av biodiesel og innblanding av etanol i bensin, samt mer biovarme, vil gi betydelig lavere CO₂-utslipp. Skog har en viktig funksjon som CO₂-lager i stående tømmer, tre i bygningsmasse, øvrig biomasse, torv og skogsjord. Skogens rolle som CO₂-lager må utredes og utvikles videre gjennom forskningsbaserte tiltak.

Nord-Trøndelag fylkeskommune bør også innen egne virksomheter ta tak i de områder som kan bidra til meir fleksible energibærere i oppvarmingssystemer, i transportsammenheng mv.

Fylkeskommunens innkjøpsavdeling er i dag miljøsertifisert, og det kan sterkere framheves miljøhensyn og forutsetninger ved anbuds- og innkjøpsavtaler.

Det bør derfor tas nye initiativ til vurderinger/tiltak i egen organisasjon vedrørende for eksempel:

- * miljøkrav knytta til innkjøpsavtaler, leiebilavtaler mv.
- * kjøp av klimakvoter ved flyreiser
- * fylkeskommunens "reisepolicy" ved valg av mest miljøvennlig og trafikksikker reisemåte ved tjenestereiser
- * enøk- og vannbåren varmesystemer ved ombygginger og nybygging i egen eiendomsmasse